

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA
w Białej Podlaskiej
CZYTELNIA

Biuletyn Informacyjno Metodyczny

Nr 1 – Styczeń 2002

*Materialy metodyczne zamieszczone
w BIM-ie otrzymały pozytywną
recenzję Zespołu Doradców.*

SPIS TREŚCI

Strona

Wprowadzenie.....	3
I. Z bieżących prac Wydziału Edukacji.	
1. Informacje o najnowszych zmianach dotyczących reformy szkolnictwa ponadgimnazjalnego.....	5
2. Nowe typy szkół.....	5
II. Bialskie spotkanie oplatkowe z udziałem Pracowników Oświaty.	
1. Relacja ze spotkania oplatkowego.....	21
2. Nauczycielu... czyli kilka słów z rozważań ks. dr Piotra Pawlukiewicza.....	25
III. Z bieżących prac Zespołu Doradców Metodycznych.	
1. „Przyszłość ocala, co jej potrzebne...”.....	27
2. Scenariusz lekcji uwzględniający korelację międzyprzedmiotową w ramach bloku humanistycznego.....	30
3. Dziedzictwo kulturowe w regionie – zarys historyczny wydarzeń w Pratulinie z racji 128 rocznicy.....	38
IV. Informacja Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej....	41

WPROWADZENIE

W niniejszym Biuletynie Informacyjno – Metodycznym przekazujemy Państwu materiały opracowane w czterech grupach tematycznych.

W części I zostały zamieszczone informacje o najnowszych zmianach w obszarze reformy szkolnictwa ponadgimnazjalnego i nowych typach szkół.

II grupa tematyczna jest relacją z Bialskiego Spotkania Oplatkowego z udziałem Pracowników Oświaty.

W ramach bieżących prac Zespołu Doradców proponujemy Państwu w III części BIMu monotematyczne materiały edukacyjne z zakresu rozwoju duchowego wychowanka.

Informacja Dyrekcji Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Białej Podlaskiej zamieszczona w części IV naszego Biuletynu jest dopełnieniem materiałów metodyczno – informacyjnych w miesiącu styczniu 2002r.

Zapraszamy do współtworzenia i korzystania z materiałów edukacyjnych zamieszczanych w Biuletynie Informacyjno – Metodycznym.

I. Z BIEŻĄCYCH PRAC WYDZIAŁU EDUKACJI

1. Informacje o najnowszych zmianach dotyczących reformy szkolnictwa ponadgimnazjalnego.

Zmieniony ustrój szkolnictwa ponadgimnazjalnego

11 grudnia 2001 roku Prezydent Aleksander Kwaśniewski podpisał znowelizowaną ustawę o systemie oświaty, która wprowadza od 1 września 2002 roku nową strukturę szkolnictwa ponadgimnazjalnego.

Absolwenci gimnazjów będą mogli kontynuować naukę w czterech typach szkół:

- trzyletnich liceach ogólnokształcących kończących się maturą,
- trzyletnich liceach profilowanych, także kończących się maturą i umożliwiających tzw. przygotowanie ogólnozawodowe w co najmniej 14 profilach dostosowanych do potrzeb gospodarki polskiej i europejskiego rynku pracy,
- czteroletnich technikach, które umożliwiają zdobycie matury oraz kwalifikacji zawodowych,
- zasadniczych szkołach zawodowych przygotowujących do zdobycia kwalifikacji zawodowych.

Programy kształcenia ogólnego w trzech pierwszych typach szkół będą przygotowywać uczniów do egzaminu maturalnego.

2. Nowe typy szkół.

Liceum ogólnokształcące:

- okres nauczania: trzy lata,
- ukończenie umożliwia uzyskania świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Liceum profilowane:

- okres nauczania: trzy lata,
- kształcenie odbywać się będzie w projektowanych profilach kształcenia ogólnozawodowego: kształtowanie środowiska, ekonomiczno-administracyjny, rolniczo-spożywczy, usługowo-gospodarczy, kreowanie ubiorów, chemiczne badania środowiska, socjalny, leśnictwo i technologia drewna, transportowo-spedycyjny, elektroniczny, elektrotechniczny, mechaniczny, mechaniczne techniki wytwarzania, zarządzanie informacją,
- ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,
- ukończenie umożliwia dalsze kształcenie w szkołach policealnych o okresie nauczania od 0,5 roku do 1 roku.

Technikum:

- okres nauczania: cztery lata,
- ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu, a także umożliwiające uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Zasadnicza szkoła zawodowa:

- okres nauczania: nie krótszy niż 2 lata i nie dłuższy niż 3 lata,
- ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu,
- ukończenie umożliwia dalsze kształcenie w uzupełniającym liceum ogólnokształcącym lub technikum uzupełniającym.

Uzupełniające liceum ogólnokształcące:

- okres nauczania: dwa lata,
- ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Uzupełniające liceum ogólnokształcące:

- okres nauczania: dwa lata,
- ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Technikum uzupełniające:

- okres nauczania: trzy lata,
- ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,
- ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu.

Szkoła policealna:

- okres nauczania: nie krótszy niż pół roku i nie dłuższy niż dwa i pół roku, skrócony cykl kształcenia będzie uzależniony od typu ukończenia szkoły średniej oraz realizowanego w niej zakresu kształcenia ogólnozawodowego,
- ukończenie umożliwia osobom posiadającym wykształcenie średnie uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu.

Material roboczy

Liceum ogólnokształcące – ogólne założenia

Istotą proponowanej zmiany jest rezygnacja z pomysłu włączenia dotychczasowych liceów ogólnokształcących do struktury liceów profilowanych, w szczególności zaś odstąpienie od pomysłu by szkoły te, oprócz tzw. profilu proakademickiego, miały realizować co najmniej jeden profil prozawodowy.

Uważamy, że dotychczasowe licea względnie skutecznie i wszechstronnie przygotowują uczniów do kontynuacji kształcenia, zwłaszcza na studiach wyższych. Sprzyja temu poziom kadry nauczycielskiej, sprawność struktur organizacyjnych i dobra obudowa programowa. Ważną kwestią jest też ogromny dorobek szkół licealnych i ich trwale umocowanie w polskiej tradycji oświatowej.

Naszym zdaniem nie ma dostatecznych przesłanek przemawiających za zmianami dotychczasowej struktury i zastąpieniem istniejących rozwiązań dość sztucznym, niejednorodnym organizacyjnie i programowo tworem, jakim miało się stać liceum profilowane.

Proponowane rozwiązania w sferze programowej:

- a) wszyscy uczniowie realizują treści ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego, obowiązującej w szkołach ponadgimnazjalnych kończących się maturą, a treści te wyznaczają wymagania egzaminu maturalnego;
- b) szkoła określa poszerzenie treści nauczania 2 – 4 przedmiotów ogólnokształcących w zakresie odpowiadającym podstawie programowej dotychczasowego profilu proakademickiego.

Proponowane zmiany dotyczące rozwiązań organizacyjnych:

- a) szkoła pracuje w systemie klasowo – lekcyjnym,
- b) określenie przedmiotów wiodących w danej klasie powinno nastąpić na początku cyklu kształcenia,
- c) dopuszcza się nauczanie w grupach międzyklasowych – rozwiązanie to, sprzyjające pełniejszej indywidualizacji kształcenia, wydaje się być dobrym pomysłem zwłaszcza dla szkół małych, które mają szansę poradzić sobie z organizacyjną złożonością takiej koncepcji,
- d) w małych (liczących 1 lub 2 oddziały na jednym poziomie) szkołach proponuje się zmniejszenie do 7 minimalnej liczby uczniów w grupach realizujących program przedmiotu

wiodącego. Chodzi o to, by uwarunkowania finansowe nie wpływały na ograniczenie oferty takich szkół i możliwości wyborów dokonywanych przez uczniów;

- e) w ramowym planie nauczania proponuje się pozostawienie pewnej liczby godzin do dyspozycji dyrektora. Będzie to sprzyjać realizowaniu przez szkołę i nauczycieli własnych pomysłów programowych i umożliwi dostosowanie oferty edukacyjnej do oczekiwań uczniów;
- f) rozważa się zmniejszenie liczby obowiązkowych godzin w 3-letnim cyklu kształcenia. Za takim rozstrzygnięciem przemawia nadmierne – naszym zdaniem – obciążenie uczniów;
- g) brak przedmiotu wiedza o kulturze (elementy wiedzy o kulturze – nazwa do ustalenia) w dotychczasowej siatce godzin wydaje się z oczywistych powodów nieporozumieniem – proponuje się wprowadzenie przedmiotu tego typu do ramowego planu nauczania.

Konsekwencją powyższych propozycji jest rezygnacja z tradycyjnego „profilowania” klas. Zastępuje się je listą 2 – 4 przedmiotów wiodących tj. takich, których treści nauczania są odnoszone nie tylko do tzw. „kanonu”, lecz również podstawy programowej dotychczasowego profilu proakademickiego. Nazwy tych przedmiotów wyznaczają programowe „nachylenie” klasy. Różnorodność kombinacji, wynikająca z inwencji szkół i nauczycieli uzasadnia odstępianie od wprowadzenia nazw profili. Wystarczające wydaje się odnotowywanie na świadectwach ukończenia szkoły tych zajęć edukacyjnych, które były w danej klasie wiodące, czyli realizowane w zakresie wynikającym z podstawy programowej.

Projekt

Charakterystyka projektowanych profili w liceach profilowanych.

1. Kształtowanie środowiska.

Intensywny rozwój cywilizacji niesie za sobą postępującą degradację środowiska człowieka. Istnieje potrzeba uświadomienia uczniowi faktu, że gwarancją egzystencji jest trwała ochrona naturalnego środowiska i odtwarzanie tego, co już zostało w przyrodzie zniszczone. Specyfiką tego profilu jest holistyczne podejście do problemu ingerencji człowieka w środowisko naturalne poprzez analizę tego środowiska, badanie i planowanie jego elementów. Szkoła kształcąca w profilu „kształcenie środowiska” wyposaża absolwenta w wiedzę i kształtuje umiejętności ogólnozawodowe niezbędne do dalszego kształcenia w zakresie budownictwa (ogólnego, drogowego, mostowego), projektowania architektonicznego, renowacji zabytków architektury, projektowania architektonicznego, technologii robót konstrukcyjnych i wykończeniowych, inżynierii sanitarnej, melioracji, geologii, hydrologii. Uczeń poznając materiały i wyroby budowlane, technologie oraz obiekty kształtujące środowisko podejmuje decyzję w zakresie planowania zagospodarowania terenu. Z uwzględnieniem ochrony naturalnego środowiska człowieka.

2. Profil ekonomiczno – administracyjny.

Kształcenie prozawodowe w profilu ekonomiczno – administracyjnym umożliwi ukształtowanie podstawowych umiejętności związanych z funkcjonowaniem człowieka w warunkach gospodarki rynkowej. Przybliży szeroki zakres zagadnień edukacji ekonomicznej od rachunkowości poprzez prace biurową, aż po marketing i zarządzanie firmą. Ukształtowane umiejętności powinny pomóc uczniowi w

świadomym wyborze kierunku dalszego kształcenia i kreowania własnej kariery zawodowej. Absolwent będzie mógł kontynuować proces kształcenia w następujących dziedzinach: zarządzanie i marketing, handel, rachunkowość, bankowość, technika pracy biurowej, administracja (rządowa i terytorialna, sądowa, skarbowa, celna itp.). Profil ten daje również uczniowi możliwość uzyskania w krótkim czasie kwalifikacji zawodowych w pokrewnych związanych na przykład z prowadzeniem działalności o charakterze usługowym (hotelarstwo i turystyka, mała gastronomia, prace pocztowe i telekomunikacyjne i inne wynikające z potrzeb rynku). Absolwent może być również przygotowany do prowadzenia własnej działalności gospodarczej lub pracy w następujących komórkach funkcjonalnych firm: sekretariat, dział ogólnoeconomiczny, dział finansowy, dział marketingu, dział zaopatrzenia lub zbytu, dział administracyjno – organizacyjny.

3. Profil rolniczo – spożywczy.

Liceum o profilu rolno – spożywczym przygotowuje absolwentów do organizowania działalności rolniczo – spożywczej oraz analizowania i oceniania warunków (przyrodniczych, ekonomicznych, społecznych) w planowaniu produkcji rolniczej i przetwórczej. Absolwent może kształcić się w wybranym przez siebie zawodzie, a w szczególności osiągać kwalifikacje zawodowe z zakresu rolnictwa, ogrodnictwa, pszczelarstwa, weterynarii i przetwórstwa spożywczego. Przetwórstwo płodów rolnych i ich zbytu w postaci przetworzonej może w znacznym stopniu przyczynić się do wzrostu opłacalności gospodarstw rolniczych. Ponadto, małe zakłady przetwórstwa spożywczego na wsi mogą stworzyć dodatkowe miejsca pracy. Dla potrzeb kształcenia w szkole policealnej dla absolwentów profilu rolno – spożywczego przygotowano

dokumentację programową kształcenia w zawodach technika technologii żywności (produkcja piekarska, przetwórstwo mięsne, przetwórstwo mleczarskie) i technika agrobiznesu (produkcja rolnicza, przetwórstwo spożywcze).

4. Profil usługowo – gospodarczy.

Stały rozwój sił wytwórczych oraz postępujący proces społecznego podziału pracy prowadzi do powstania wyodrębnionych podmiotów działalności gospodarczej oraz do ich specjalizacji w zakresie przedmiotu działalności. W rezultacie tej specjalizacji powstają przedsiębiorstwa funkcjonujące w różnych sferach społeczno – gospodarczej działalności człowieka (produkcja, handel, usługi). Doświadczenia krajów wysoko rozwiniętych wskazują na bezpośrednią zależność stopnia rozwoju sfery usług od stopnia rozwoju całej gospodarki. W wielu krajach usługi zaczynają dominować jako dział gospodarki. Sfera usług stworzy więc w przyszłości w Polsce największe możliwości zatrudnienia oraz prowadzenia działalności gospodarczej przez absolwentów szkół. Absolwenci liceum o profilu usługowo – gospodarczym mogą podejmować pracę najemną lub prowadzić działalność usługową na własny rachunek, a po kształceniu specjalistycznym mogą oni pracować w większości usług wymienionych w klasyfikacji usług Głównego Urzędu Statystycznego, między innymi w dziedzinie usług: turystycznych, gastronomicznych, kosmetycznych, fryzjerskich, małej poligrafii, tzw. biuro – serwis itp. Dla absolwentów liceum o profilu usługowo – gospodarczym przygotowano dokumentację programową kształcenia w zawodach: technik żywienia i gospodarstwa domowego – organizator żywienia, technik obsługi turystycznej – pilot wycieczek.

5. Kreowanie ubiorów.

Absolwent tego profilu przyswoi wiedzę i ukształtuje umiejętności ogólnozawodowe z zakresu szeroko rozumianej branży tekstylnej niezbędne do dalszego kształcenia w następujących zawodach: przędzalnictwo, tkactwo, dziewiarstwo, wykończalnictwo i konserwacja materiałów włókienniczych i odzieży, garbarstwo, krawiectwo, obuwnictwo. Absolwenci są również przygotowani do działania przedsiębiorczego (mogą podejmować własną działalność gospodarczą lub pracę w podmiotach gospodarczych państwowych i prywatnych). Ukształtowane umiejętności zawodowe pozwalają na wielokrotne przekwalifikowywanie się w toku pracy zawodowej (w zależności od sytuacji gospodarczej i zainteresowań indywidualnych). W procesie kształcenia wyróżniono następujące bloki tematyczne: elementy techniki, materiałoznawstwo i metrologia tekstyliów, technologia tekstyliów, plastyczne projektowanie tekstyliów. Dla potrzeb osiągnięcia kwalifikacji zawodowych przez absolwentów omawianego profilu przygotowano programy kształcenia w zawodzie technika technologii odzieży (komputerowe wspomaganie przygotowania produkcji odzieży, modelarz odzieży damskiej i dziewczęcej, konstruktor odzieży damskiej i dziewczęcej, organizator produkcji odzieży) i w zawodzie technika włókiennika (projektowanie tkanin, wyroby dekoracyjne, projektowanie dzianin wytwarzanych na szydełkarkach cylindrycznych i inne).

6. Chemiczne badania środowiska.

Profil „chemiczne badania środowiska” powinien umożliwić uczniom odpowiedzieć na pytania: jaka jest technika prowadzenia badań laboratoryjnych? Jak można ustalić skład jakościowy i ilościowy substancji? Jakie pomiary wielkości

fizycznych substancji pozwalają na ich identyfikację? Jakie substancje chemiczne mogą stanowić zagrożenie dla środowiska przyrodniczego? Jakie badania chemiczne pozwalają wykryć i unieszkodliwić substancje zagrażające środowisku oraz zapobiec jego skażeniu? Jakie surowce stanowią podstawę przemysłu chemicznego? Jakie zasady kierują przebiegiem procesów przemysłowych? Jak te zasady są stosowane w wybranych technologiach? Jak można w warunkach laboratoryjnych otrzymać substancje chemiczne?

Kształcenie prozawodowe w tym profilu sprowadza się przede wszystkim do:

zapoznania uczniów z zasadami przebiegu chemicznych procesów, co stanowi podstawę do projektowania różnych technologii,

kształtowania umiejętności wykonywania pomiarów i prostych badań analitycznych, co stanowi na przyszłość podstawę do prowadzenia kompleksowych analiz surowców, półproduktów prowadzących do ustalenia ich składu oraz oceny jakościowej (te analizy mogą być prowadzone na użytek badań środowiska).

W programie kształcenia profilu wyodrębniono następujące bloki tematyczne: badania chemiczne, chemia środowiskowa, produkcja chemiczna. Dla potrzeb osiągnięcia kwalifikacji zawodowych w szkole policealnej na podbudowie programowej omawianego profilu przygotowano programy kształcenia w następujących zawodach: technik technologii chemicznej (technologia środków myjących i piorących, technologia środków farmaceutycznych, technologia kosmetyków), technik analityk – analiza środków spożywczych, technik ochrony środowiska – ochrona powietrza.

7. Profil socjalny.

Specyfika profilu wynika z istoty przyszłych działań zawodowych z człowiekiem i dla człowieka, z ludźmi i dla ludzi. Wyróżniono następujące bloki tematyczne kształcenia ogólnozawodowego (poza przedsiębiorczością i komputeryzacją): podstawowe prawa, człowiek w środowisku, nauki socjalne, wychowanie plastyczno – techniczne. Założono, że absolwent będzie, między innymi umiał: ocenić czynniki warunkujące biologiczne, psychiczne i społeczne funkcjonowanie jednostki i jej rozwój; rozpoznać i ocenić poziom kondycji psychofizycznej w każdym okresie życia człowieka pod kątem jego rozwoju i pomyślności; rozróżniać i opisywać mechanizmy funkcjonowania jednostki i grupy; stosować odpowiednie metody, formy i środki promocji zdrowia; rozpoznawać potrzeby innych ludzi.

Dla potrzeb osiągania kwalifikacji zawodowych przygotowano programy kształcenia dla absolwentów omawianego profilu w zawodach: terapeuta zajęciowy, opiekunka dziecięca.

8. Leśnictwo i technologia drewna.

Absolwenci liceum o profilu leśnictwo i technologia drewna są przygotowani do diagnozowania zagrożeń dla środowiska wywołanych czynnikami abiotycznymi, biotycznymi i antropogenicznymi, planowania przebiegu zagospodarowania lasu, badania materiałów drzewnych i drewnopochodnych, analizowania procesów technologicznych, obsługiwanie podstawowych urządzeń i maszyn do obróbki drewna, badania procesów obróbczych i wykorzystywania specjalistycznego programowania komputerowego do projektowania prostych elementów z drewna, materiałów drewnopochodnych i wikliny.

Absolwenci są przygotowani do osiągania kwalifikacji zawodowych w następujących obszarach zawodowych:

leśnictwo, technologia wyrobów drzewnych i wikliniarskich. W procesie kształcenia w omawianym profilu wyróżniono następujące bloki tematyczne (poza przedsiębiorczością i komputeryzacją): leśnictwo, obróbka drewna i wikliny, projektowanie wyrobów z drewna i wikliny. Dla potrzeb kształcenia w szkole policealnej przygotowano dokumentację programową kształcenia w zawodach: technik technologii drewna (tartaczniactwo), technik leśnik.

9. Profil transportowo – spedycyjny.

Absolwent będzie mógł uzyskać kwalifikacje zawodowe w następujących dziedzinach: naprawa i eksploatacja pojazdów samochodowych, eksploatacja pojazdów spalinowych, eksploatacja i naprawa taboru kolejowego, maszyny i urządzenia drogowe, metrologia warsztatowa, dźwigi osobowe, automatyka napędu elektrycznego, trakcja elektryczna, automatyka sterowania ruchem kolejowym, ruch i przewozy kolejowe, silniki lotnicze, silniki okrętowe. W programie kształcenia wyróżniono następujące bloki tematyczne (poza przedsiębiorczością i komputeryzacją): podstawy techniki, maszynoznawstwo, systemy i środki transportu (systemy łączności w transporcie, mechanika ruchu środków transportu, transport lądowy, transport wodny, transport powietrzny, transport wewnętrzny), układy komunikacyjne (układy komunikacyjne lądowe, układy komunikacji wodnej, układy komunikacji powietrznej, zintegrowane układy komunikacyjne), projektowanie.

10. Profil elektroniczny.

Absolwent liceum o profilu elektronicznym potrafi obsługiwać urządzenia elektroniczne powszechnego użytku, dobrać aparaturę pomiarową, wyznaczyć i analizować charakterystyki

pracy elementów i układów elektronicznych, testować układy i urządzenia elektroniczne, poprawnie eksploatować urządzenia zgodnie z dokumentacją techniczną – ruchową, doradzać klientowi zakup określonego sprzętu (przeprowadzać reklamę wybranego sprzętu elektronicznego). W procesie kształcenia w profilu elektronicznym wyróżniono następujące bloki tematyczne (oprócz przedsiębiorczości i komputeryzacji): podstawy techniki, elektrotechnika, elektronika i automatyka, użytkowanie i obsługa urządzeń elektronicznych. Absolwenci profilu elektronicznego są przygotowani do osiągania kwalifikacji zawodowych w takich dziedzinach, jak: telekomunikacja, automatyka i robotyka, teletechnika, metrologia. Dla potrzeb kształcenia zawodowego dla absolwentów liceum o profilu elektronicznym przygotowano dokumentację programową kształcenia modułowego w następujących zawodach: technik elektronik (robotyka, automatyka elektroniczna), technik poligraf (komputerowe systemy składu i reprodukcji), technik informatyk (komputerowe systemy zarządzania produkcją, systemy zarządzania bazami danych, komputerowe wspomaganie projektowania, grafika komputerowa, techniki multimedialne).

11. Profil elektrotechniczny.

Absolwent liceum technicznego o profilu elektrotechnicznym potrafi samodzielnie rozwiązywać typowe problemy związane z budową i działaniem maszyn elektrycznych, urządzeń elektrycznych i energoelektrycznych, analizować i interpretować podstawowe zjawiska zachodzące w obwodach elektrycznych, mierzyć wybrane wielkości elektryczne i nieelektryczne oraz analizować wyniki pomiarów, przewidywać skutki instalowania i pracy maszyn elektrycznych oraz urządzeń energetycznych, dobierać materiały elektroizolacyjne, przewodzące,

konstrukcyjne i magnetyczne, informować i doradzać innym w zakresie obsługi, działania i zastosowania podstawowych maszyn elektrycznych, urządzeń elektroenergetycznych i energoelektrycznych.

Absolwenci omawianego profilu są przygotowani do osiągnięcia kwalifikacji zawodowych w takich dziedzinach, jak: maszyny i urządzenia elektryczne, energoelektronika, energetyka jądrowa, energetyka cieplna i hydroenergetyka. Dla potrzeb kształcenia zawodowego absolwentów profilu elektrotechnicznego opracowano dokumentacje programowe kształcenia w pięciu zawodach stanowiskowych technika elektryka: elektroenergetyka, uzwajacz i konserwator elektrycznych maszyn wirujących, elektryczne maszyny górnicze, aparaty elektryczne, instalacje elektryczne.

12. Profil mechatroniczny.

Jedną z najbardziej eksponowanych dziedzin techniki jest elektronika. Jej wpływ na inne obszary techniki jest tak duży, że pojawiają się zupełnie nowe dziedziny (dyscypliny zawodowe). Przykładem takiej nowej dziedziny techniki jest właśnie mechatronika, która łączy w sobie zagadnienia mechaniki, elektroniki i informatyki. Mechatronika znajduje już zastosowanie zarówno w dużych przedsiębiorstwach, jak i w małych zakładach produkcyjnych. W mechatronice wyróżnia się trzy generacje urządzeń: pierwsza generacja to próby sterowania urządzeniami mechatronicznymi przez elektryczne układy logiczne, druga generacja to wprowadzenie układów mikroprocesorowych i informatyki do sterowania układami mechanicznymi, trzecia generacja to urządzenia, w których stosuje się wielofunkcyjne układy mikroprocesorowe o dużej skali integracji. Jedną z najpopularniejszych definicji jest określenie mechatroniki jako interdyscyplinarnej dziedziny nauki

i techniki zajmującej się problemami mechaniki, elektroniki i sterowania programowego. Do przykładowych urządzeń mechatronicznych należą między innymi: układy i urządzenia automatyki, obrabiarki sterowane numerycznie, układy i urządzenia elektroniki i automatyki samochodowej, aparatura medyczna.

Kształcenie w profilu mechatronicznym będzie prowadzone w następujących blokach tematycznych: elektrotechnika, elektronika i automatyka, technologia, materiałoznawstwo, konstrukcje mechaniczne, komputerowe wspomaganie projektowania. Absolwenci liceum o profilu mechatronicznym będą przygotowani do osiągnięcia kwalifikacji w różnych zawodach stanowiskowych mechatronicznych (dziedzina elektroniki, informatyki, obrabiarek sterowanych numerycznie, automatyki i innych podobszarów zawodowych).

13. Mechaniczne techniki wytwarzania.

Wszędzie spotykamy urządzenia, przyrządy i mechanizmy, które zapewniają bezpieczne i dokładne działanie wielu maszyn i urządzeń. Absolwent będzie mógł uzyskać kwalifikacje zawodowe w wielu nowych dziedzinach, na przykład programowanie obrabiarek sterowanych numerycznie – CNC, inżynieria powierzchni metali, automatyka przemysłowa. Ponadto, kształcenie w profilu mechanicznym przygotowuje do zdobycia kwalifikacji zawodowych we takich obszarach, jak: technologia maszyn, obróbka plastyczna, obróbka cieplna, mechanika precyzyjna, spawalnictwo i inne. W procesie kształcenia w omawianym profilu wyróżniono następujące bloki tematyczne (oprócz komputeryzacji i przedsiębiorczości): konstrukcje mechaniczne, technologia mechaniczna, automatyka i robotyka. Te bloki tematyczne i różne ich moduły umożliwiają ukształtowanie ważnych umiejętności z zakresu projektowania

procesów technologicznych, projektowania części maszyn oraz z zakresu automatyzacji i robotyzacji procesów mechanicznych. Dla potrzeb osiągnięcia kwalifikacji zawodowych przez absolwentów omawianego profilu przygotowano dokumentację programową kształcenia modułowego w następujących zawodach: technik mechanik (inżynieria powierzchni metali, technolog programista obrabiarek CNC, organizator systemu zapewniania jakości, automatyka przemysłowa, budowa i eksploatacja urządzeń rehabilitacyjnych, odlewnictwo, spawalnictwo, urządzenia chłodnicze, obróbka plastyczna, maszyny i urządzenia przemysłu odzieżowego), technik poligraf (komputerowe systemy składy i reprodukcja, procesy wykonywania form drukowanych i drukowania).

14. Zarządzanie informacją.

Kształcenie w profilu umożliwi ukształtowanie umiejętności analizowania, segregowania, wybierania i zarządzania informacją pochodzącą z różnych źródeł medialnych. Profil uwzględnia konieczność stosowania technologii informatycznej w zarządzaniu informacją, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania internetu i projektowania baz danych. Absolwenci profilu będą przygotowani do osiągnięcia kwalifikacji zawodowych w różnych zawodach informatycznych i zawodach stanowiskowych wspomagających korzystanie z informacji.

II. 1.

BIALSKIE SPOTKANIE OPŁATKOWE Z UDZIAŁEM PRACOWNIKÓW OŚWIATY.

„Największą mądrością jest umieć jednoczyć”

(kard. Stefan Wyszyński)

Obrzędy związane z okresem Świąt Bożego Narodzenia mają długą, wielowątkową tradycję, a zwyczaj łamania się opłatkiem jest dalekim echem form kultu i życia wspólnotowego pierwszych chrześcijan, o których św. Łukasz napisał, że *„trwali oni w nauce apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwie... a łamiąc chleb po domach, przyjmowali posiłek z radością i prostotą serca”*.

Dnia 6 stycznia 2002 roku w Szkole Podstawowej Nr 2 w Białej Podlaskiej odbyło się spotkanie opłatkowe. Uroczystość rozpoczęła Msza św. w kościele p.w. św. Anny, koncelebrowana przez Duszpasterzy Bialskich w intencji nauczycieli, pracowników nauki oraz wszystkich pracowników oświaty z Białej Podlaskiej. Liturgię słowa, modlitwę wiernych i oprawę muzyczną Mszy św. przygotowali uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 2 w Białej Podlaskiej. Homilię oraz wykład dla nauczycieli wygłosił ks. dr Piotr Pawlukiewicz, duszpasterz parlamentarzystów, autor wielu książek i publikacji dla młodzieży i rodziców.

Po uroczystej Mszy św. wszyscy zaproszeni goście przejechali do Szkoły Podstawowej Nr 2 w Białej Podlaskiej, aby uczestniczyć w spotkaniu opłatkowym, rozpoczętym słowami kolędy *„Gdy się Chrystus rodzi”*. Wprowadziły one gości w atmosferę radości, którą spotęgowała tematycznie utrzymana w tonacji biblijnej dekoracja, zaprojektowana i wykonana przez Panię mgr Marzenę Grążko i mgr Ewę

Chalimoniuk. Postacie aniołów unoszące się w przestrzeni doskonale harmonizowały z „anielskim” chórem uczniów klas V i VI pod kierownictwem Pani mgr Agnieszki Kosińskiej, który śpiewając polskie kolędy, uświetniał całą uroczystość.

Dyrektor Szkoły Pani mgr Hanna Kasprzyk rozpoczęła spotkanie opłatkowe, serdecznie witając przybyłych gości.

Swoją obecnością uroczystość zaszczylicili: Prezydent Miasta Andrzej Czapski, Zastępcy Prezydenta Waldemar Godlewski, Jan Polkowski, Członkowie Zarządu Miasta Mirosław Radecki i Kazimierz Jewała, Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej prof. dr hab. Józef Bergier, Wikariusz Biskupi dla miasta Biała Podlaska ks. Infułat Antoni Laszuk, Duszpasterze Bialscy: ks. Kanonik Zbigniew Bieńkowski, ks. Kanonik Mieczysław Lipniacki, ks. Kanonik Mieczysław Skrodziuk, ks. Kanonik Stanisław Zajko, Ojciec prof. dr hab. Marian Cygan, ks. dr Zbigniew Sobolewski Dyrektor Katolickiego LO w Białej Podlaskiej, ks. Roman Sawczuk Duszpasterz Straży Pożarnej, Dyrektor Delegatury Kuratorium Oświaty w Białej Podlaskiej mgr Teresa Grodecka, Naczelnik Wydziału Edukacji dr Joanna Marchel, Zastępca Naczelnika mgr Kazimierz Wojtaszek, Naczelnik Wydziału Edukacji Starostwa Ziemskiego w Białej Podlaskiej mgr Jadwiga Romaniuk, Przewodnicząca Komisji Oświaty Rady Miejskiej mgr Jadwiga Drożdziel i Członkowie Komisji, Radni Rady Miejskiej Krystyna Trzeciak, Leszek Olejniczak, Henryk Grzesiuk, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Dzieci mgr Stanisława Duklewska, przedstawiciele prasy, redaktorzy Katolickiego Radia „Podlasie”, pracownicy naukowcy bialskich uczelni, dyrektorzy, wicedyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy, wychowawcy, doradcy metodyczni, nauczyciele emerytowani wszystkich szkół, przedstawiciele Rady Rodziców na czele z Przewodniczącym Rady mgr Waldemarem Malesą oraz ludzie życzliwi oświacie.

Po ciepłych słowach powitania Pani Dyrektor zaprosiła zebranych gości do obejrzenia Jasełek przygotowanych przez uczniów, pod kierownictwem Pań mgr Joanny Polujańskiej i mgr Beaty Senczyk.

Ten rodzaj dialogu, w którym sprawy boskie łączyły się wyraziście z ziemskimi, przybliżył wydarzenia towarzyszące narodzinom Chrystusa. Pozwolił raz jeszcze na indywidualne przeżycie religijne tego, co wydarzyło się dwa tysiące lat temu w Betlejem. Dopelnieniem prezentowanych treści stały się słowa Łukasza Ewangelisty:

„Porodziła swego pierworodnego Syna, owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie” odczytane przez ks. Kanonika Zbigniewa Bińkowskiego. Po odczytaniu Ewangelii nastąpił moment łamania się opłatkiem i składania sobie życzeń. Padały słowa pełne serdeczności, głębokie, skłaniające do przemyśleń i refleksji, wywołujące wzruszenie.

Nastrój dopełniały utwory muzyczne w wykonaniu Kwintetu Instrumentów Dętych, w skład którego wchodziłi absolwenci naszej szkoły. Następnie głos zabrali przybyli goście. W swoich wystąpieniach podkreślali, jak ważne w naszym życiu są radość, jedność, zgoda, harmonia, porozumienie oraz powołanie do zawodu nauczycielskiego. Akcentowali, że życie nie jest poszukiwaniem doświadczenia, ale odkrywaniem samego siebie i człowiek człowiekowi najbardziej potrzebny jest do szczęścia.

Podczas uroczystości zgromadzeni mieli możliwość obejrzenia wystawy szopek bożonarodzeniowych zorganizowanej przez Panią mgr Elżbietę Styculę i Zofię Lewczuk.

Uczestnicy spotkania otrzymali w darze od ks. Kanonika Zbigniewa Bińkowskiego monografię parafii p.w. św. Anny w Białej Podlaskiej.

W sprawnym przebiegu uroczystości pomagali przedstawiciele Rady Uczniowskiej przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Białej Podlaskiej oraz wszyscy pracownicy szkoły.

Duch życzliwości, otwartości i gościnności uzewnętrznił się podczas kolędowania, a biel opłatka i wspólne spotkanie dodawały siły i nadziei.

*Opr. Anna Kaliszczuk
i Barbara Bachonko*

2.

Nauczycielu...

czyli kilka słów z rozważań ks. dr Piotra Pawlukiewicza

W dniu 6 stycznia 2002r. w kościele p.w. św. Anny w Białej Podlaskiej, podczas Mszy świętej w intencji i z udziałem Pracowników Oświaty oraz zaproszonych Gości ks. dr Piotr Pawlukiewicz z Warszawy skierował do uczestników celebracji liturgicznej słowo, w którym wyeksponował główne funkcje chrześcijańskiej radości: *Mam dla was dobrą nowinę. Co się stało? Możemy żyć wiecznie. Czy ktoś słyszał lepszą dobrą nowinę?*

Prelegent rozpoznał, że często jesteśmy zawiedzeni, gdyż wydaje się, że Bóg nam nie pomaga. Dlaczego? Ponieważ *my chcemy Boga zaniżyć do naszych scenariuszy, a Bóg jest lepszym scenarzystą, On jest genialnym scenarzystą. Zatem, co by było gdyby Bóg wysłuchał wszystkich naszych modlitw? Mielibyśmy po 18 lat, karty kredytowe... piękne samochody... a Bóg pyta, gdzie jest miłość, gdzie jest ufność?*

Ks. Pawlukiewicz kontynuował odkrywanie prawdy o Bogu, który prowadzi nas drogą bardziej skomplikowaną, podczas której *nieszczęścia rodzą szczęścia, porażki zwycięstwa...* a najważniejsze to *odkryć Boży scenariusz w życiu, który zdecydowanie nas przerasta, ale dzięki niemu Bóg chce nas doprowadzić do największego skarbu...* W taki sposób Bóg wprowadza nas w rozpoznawanie prawdy o sobie, dlatego *stał się taki mały, abyśmy Go bardziej poznali.*

W zakończeniu mówca zachęcał słuchających, by w modlitwie mówili Bogu o wszystkim, o wszystkich sprawach, lękach... Zapewnił, że Bóg nas, wybrał i o nas się martwi, *czyni to w swojej ojcowskiej opiece, a pokój Jego niech z tego powodu w naszych sercach zamieszka.*

Po zakończonej Mszy świętej mieliśmy szczęście wysłuchać zaproszonego Gościa jeszcze raz... W atmosferze przeżywania

Święta Objawienia Pańskiego prelegent ukazał Trzech Mędrców, ludzi z wyższych sfer społecznych, którzy pytali, szukali i przybyli z całym orszakiem do... stajni, klękając przed Jezusem klękali przed Józefem i Maryją, ramię w ramię z innymi. Oni rozpoznali Jezusa w nowonarodzonym dziecku. Stąd ks. Pawlukiewicz podkreślił uwarunkowanie: *by poznać Boga to trzeba przyjąć Go takim, jakim jest w swojej zwykłości.*

Prelegent przypomniał, że zadaniem każdego nauczyciela *jest ukazanie prawdy, a dobry nauczyciel to mądry nauczyciel... prawdziwa mądrość jest mądrością pokorną... prawdziwy nauczyciel jest pokorny.* Zachęcał, by być tak mądrym, by w najzwyczajniejszym czytaniu, różańcu dostrzec Boga.

Zapraszał zgromadzonych do odkrywania treści Pisma Świętego, gdyż *tam jest opisane nasze życie w psalmach, pieśniach, listach...*

Podkreślił, że *każdy z nas ma swoich nauczycieli, nikt z nas nie był by tym, kim jest gdyby nie nauczyciele, gdyby nie rodzice...*

Przypomniał postawę Papieża podczas wspólnego spotkania z Polakami; *Ojciec Święty pytał o Polskę, o ziemię, o Jedwabne, o nastroje... Mądry człowiek pyta, szuka...* Dodał, że *pokora jest cieszeniem się, że ktoś nam o tym powie, to stanięcie w prawdzie, to prawda o sobie.* Powołując się na wypowiedź ks. Twardowskiego zapraszał: *ludzie zacznijcie się znowu dziwić...*

Zakończeniem rozważań ks. Piotra Pawlukiewicza z udziałem Pracowników Oświaty i zaproszonych Gości w dniu 6 stycznia 2002r. w kościele p.w. św. Anny w Białej Podlaskiej były życzenia prelegenta:

W rozpoczynającym się roku w naszej posłudze niech Bóg da nam ducha pokory, abyśmy wielbili Jego Majestat i przychodzącego w zwykłości.

III. Z BIEŻĄCYCH PRAC ZESPOŁU DORADCÓW METODYCZNYCH.

1.

„Przyszłość ocala, co jej potrzebne...”

(C.K. Norwid)

Rozważania o stałej obecności wartości religijnych w programie nauczania języka polskiego w szkole podstawowej

Kain, Abel, Abraham, Miłosierny Samarytanin, Łazarz, wdowa, samolubny olbrzym, dziewczynka z zapalkami, Staś Tarkowski, Emilia Plater, Robinson Kruzoe, dzieci z ballady Mickiewicza...

Zamykam oczy i przesuwa się ten dziwny pochód ludzi w dawnym odzieniu, starych greckich tunikach, w habitach, mundurach, swetrach...

Rozmawiają, uśmiechają się do siebie, dyskutują. Niektórych z nich dzieli kilka stuleci, a sprawiają wrażenie dobrych znajomych, którzy przez przypadek byli oddzieleni czasem.

Co ich łączy?

Każdy dążąc do samookreślenia siebie zadaje sobie pytanie: Dlaczego istnieję? Kim jestem? Dokąd zmierzam? Jakie mam zadanie? Czym jest świat? Jakie jest moje miejsce na świecie? Czy istnieje Bóg?...

Bóg to istota, która pojawia się w życiu każdego. Czasami jest to moment, chwila, a czasem konsekwentne dążenie do Niego przez całe życie.

Karol Wojtyła w dramacie „Promieniowanie ojcostwa pisze: „Kocham Cię Ojcze, dziwny Ojcze, zrodzony w mej duszy”.

Te postacie wyjęte z kanonu następujących lektur: „Nie ma miejsca w gospodzie”, „Samolubny Olbrzym”, „Dziewczynka z

zapalkami”, „Powrót taty”, „Kwiat paproci”, „Dym”, „W pustyni i w puszczy”, „Śmierć Pułkownika”, „Pieśń o żołnierzach z Westerplatte”, „Robinson Kruzo”, „Chodziła Matka Boska”, „Święty gapa”, „W kropki zielone”, „Kain i Abel”, „Goście Abrahama”, „Co płami człowieka”, „Miłosierny Samarytanin”, „O bogaczu i Łazarzu”, „Wdowi grosz” są dowodem obecności treści i wartości religijnych (narodzenie Jezusa, wiara w życie wieczne, modlitwa i jej znaczenie, tolerancja, odwaga w głoszeniu prawd wiary, poszukiwanie własnej tożsamości w odniesieniu do Boga, miłość bliźniego) w programie nauczania języka polskiego w szkole podstawowej.

Stanowią one integralną całość, która pozwala kształtować postawę aktywnego odbiorcy, dostrzegającego wartości humanistyczne, duchowe, artystyczne, patriotyczne zawarte w utworach literackich, przedstawieniach teatralnych, filmowych, sluchowiskach radiowych i audycjach telewizyjnych, a także wdraża uczniów do rozpoznawania trwałych i uniwersalnych wartości oraz wzorów postępowania.

Zatem integracja to kształcenie całościowe, łączące harmonijnie rozwój fizyczny, emocjonalny i intelektualny dziecka, odbywające się w sferze jego psychiki. Ów proces polega w dużej mierze na wyzwoleniu twórczej ekspresji dziecka, wyzwala w nim aktywność, kształtuje system wartości etyczno – moralnych niezwykle istotnych dla prawidłowego rozwoju młodego człowieka.

W parze z procesem kształcenia integralnego powinna mieć swoje miejsce obecność osobowych wzorów na płaszczyźnie życia rodzinnego, szkolnego, społecznego i religijnego. Obcowanie z osobami, które nie tylko deklarują dane wartości, ale przede wszystkim żyją owymi wartościami stanowi najpewniejszą gwarancję ich przyswojenia, świadomej akceptacji i wyrażania ich w życiu własnym

Umieszczenie w programie nauczania języka polskiego w szkole podstawowej w/w lektur, dzięki obecności w nich pierwiastków religijnych i duchowych, umożliwia młodemu czytelnikowi:

- zaakceptowanie życia i jego sensu, otwarcie na Boga – najwyższego i miłującego Ojca
- odnalezienie idealów i wartości
- ukształtowanie światopoglądu, tj. obrazu świata i siebie
- przyjęcie własnego systemu wartości moralnych i znalezienie dla niego uzasadnienia
- dążenie do rozwoju, doskonałości i samourzeczywistnienia w ramach wartości religijnych, jako wartości uniwersalnych
- rozwój tożsamości osobowej
- naukę solidarności z ludźmi i miłości do bliźnich
- zaspokojenie i rozwój typowych potrzeb ludzkich: miłości, wolności, godności, równości
- osiągnięcie harmonii i równowagi wewnętrznej
- nabycie umiejętności współlistnienia w grupach i zbiorowościach ludzkich
- pogłębienie umiejętności odpowiedzialnego mówienia na określony temat

gdyż

*„Początkiem każdego dzieła – słowo
przed każdym działaniem – myśl.
Źródłem zamierzeń jest serce
stąd wyrastają cztery gałęzie;
dobro i zło, życie i śmierć,
a język ma w tym wszystkim stale wielką rolę”.*

*Opracowanie: mgr Anna Kaliszczuk
nauczycielka języka polskiego
w SP Nr 2 w Białej Podlaskiej*

2.

Scenariusz lekcji uwzględniający korelację międzyprzedmiotową (j. polski - religia) w ramach bloku humanistycznego

Temat: „*Było nas dwóch braci*” – historia Kaina i Abla.

Hasła w podstawie programowej:

- traktowanie wiadomości przedmiotowych w sposób integralny, to znaczy, jako pomoc w zrozumieniu świata, ludzi, siebie;
- kształtowanie refleksyjnej postawy wobec człowieka, jego natury, powinności moralnych oraz wobec różnych sytuacji życiowych;
- przygotowanie do rozpoznawania podstawowych wartości i dokonywania właściwej ich hierarchizacji.

Umiejętności kluczowe:

- poprawne posługiwanie się językiem ojczystym;
- myślenie twórcze;
- wnioskowanie;
- komunikowanie się;
- współpraca w grupach.

Cel ogólny:

- rozwijanie umiejętności odbioru dzieła literackiego, a poprzez nie przybliżenie rozumienia Boga, człowieka i świata;

- kształcenie sprawności mówienia, słuchania, czytania i pisania oraz rozbudzanie twórczej postawy wobec siebie i świata w zróżnicowanych sytuacjach komunikacyjnych;
- uczenie odnajdywania się w kulturze, zwłaszcza w jej wymiarze duchowym, symbolicznym i aksjologicznym, tak by stawała się wewnętrzną i osobistą własnością człowieka.

Cele szczegółowe:

Uczeń

- poznaje wiersz K. Iłakiewiczówny „Kain i Abel” oraz opowieść A. Kamińskiej „Kain i Abel”;
- ocenia postawę i postępowanie ludzi zgodnie z przyjętymi zasadami i hierarchią wartości;
- bogaci czynne słownictwo w związku z tematyką omawianego tekstu;
- zajmuje stanowisko w sprawie, podejmuje się wnioskowania;
- interpretuje sens metaforyczny utworu;
- dostrzega znaczenie wielokrotnego wykorzystywania motywu biblijnego;
- doskonalili umiejętność czytania ze zrozumieniem;
- rozwija własne uczucia, myśli, doznania środkami wyrazu plastycznego.

Formy pracy:

- indywidualna;
- zbiorowa;
- grupowa.

Metody pracy:

- ⇒ pogadanka
- podające* ⇒ objaśnienie
- ⇒ opowiadanie
- problemowe* ⇒ aktywizujące
- dyskusja dydaktyczna → burza mózgów
- eksponujące* ⇒ pokaz połączony z przeżyciem
- praktyczne* ⇒ metoda przewodniego tekstu

Środki dydaktyczne:

- wiersz K. Iłkiewiczówny „Kain i Abel”
- opowieść A. Kamińskiej „Kain i Abel”
- arkusz szarego papieru
- Pismo Święte
- „Słownik mitów i tradycji kultury” W. Kopalińskiego
- cytat zawierający motto lekcji
- karty pracy
- zeszyty, podręczniki

Diagnozowanie osiągnięć uczniów:

Obserwacja uczniów w toku zajęć:

- wkład pracy
- gotowość do podejmowania stawianych zadań
- umiejętność pracy grupowej i samodzielnej
- jakość odpowiedzi
- postawa, zachowanie, wzajemne relacje

Przebieg zajęć

Ogniwa lekcji

I Część wstępna (powitanie i wprowadzenie do tematu)

1. Wprowadzenie w ogólną tematykę lekcji poprzez odczytanie motto:

*„Tak mało na świecie dobroci,
A tyle jej światu potrzeba!
Nię życie jak słońcem się złoci,
Nię ziemia się zbliża do nieba”.*

(Lucjan Rydel)

(zapis na tablicy)

2. Recytacja wiersza K. Iłkiewiczówny „Kain i Abel” z pominięciem tytułu i wersów określających bohaterów utworów.

*„Było nas dwóch braci na pustym globie:
Kain i Abel.
Jeden baranki pasał, drugi na roli robił,
jeden był mocny, drugi – słaby.*

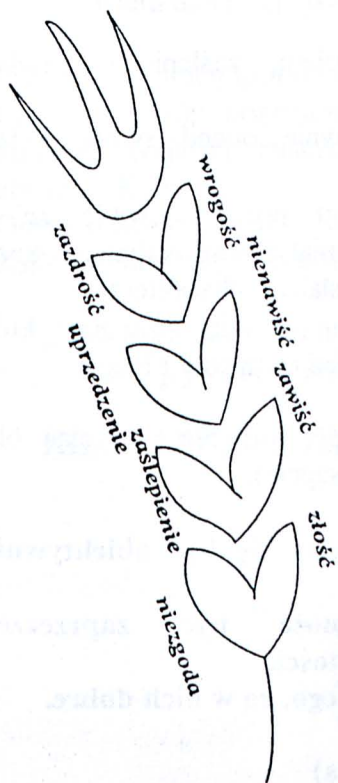
*Było nas dwóch braci i dwie różne miłości
Do Boga Stwórcy:
jeden baranki mu składał zarżnięte,
drugi – pszenicę, kukurydzę i miętę,
słodkie ogórki.*

*Było nas dwóch braci, któryś z nich pozazdrościł
- Abel? Kain?
Pokłóciliśmy się u ofiarnych ołtarzy,
słaby silnego zabił ... To się powtarza ...
I nie wiem dalej”.*

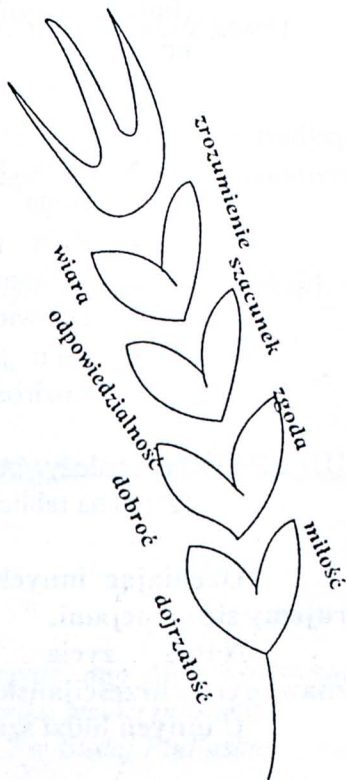
- a) określenie motywu powtarzanego w wierszu (zbrodnia, bratobójstwo)
- b) precyzowanie, kto popełnił zbrodnię?
(praca z tekstem w grupach; uczniowie otrzymują: połówkowy tekst wiersza - I grupa; tekst z lukami - II grupa; rozsypankę zwrotkową III grupa
→ porządkują; podają tytuł utworu i postacie w nim występujące.

II Część właściwa (opracowanie nowego materiału)

1. Zapisanie tematu lekcji (zapis w zeszytcie i na tablicy).
„Było nas dwóch braci” – historia Kaina i Abła.
2. Ciche czytanie opowieści Anny Kamińskiej „Kain i Abel”.
3. Analiza tekstu:
 - a) próba wyjaśnienia przyczyn bratobójstwa (nieuzasadniona zazdrość, egoizm, nienawiść...)
 - b) określanie cech osobowości Kaina (odczytywanie fragmentów opowieści, wnioskowanie)
 - c) zapisywanie wniosków (na tablicy nauczyciel przypina kłos pszenicy ciemny „chory”; uczniowie wpisują w „chory” kłos negatywne cechy osobowości Kaina; następnie określają właściwe relacje między braćmi (jak powinno być) i uzupełniają złoty kłos.

CHORY KŁOS

ZDROWY KŁOS

d) dlaczego nie jest tak, jak powinno być?
(burza mózgów)

np.:

- nienawiść, egoizm, zaślepienie zawładnęło sercem Kaina
- Kain subiektywnie ocenił swoją rodzinę i Boga
- Kain nie mógł poradzić sobie ze złymi myślami, nie umiał z nimi walczyć, okazał się człowiekiem o słabym charakterze
- Kain w Ablu widział rywala, któremu zazdrościł miłości rodziców i Boga

e) Jak należy postępować, aby nie powielać błędów
(zapis na tablicy i w zeszytcie).

Oceniając innych staramy się być obiektywni, nie kierujemy się emocjami.

Nasze życie nie może być zaprzeczeniem wyznawanych chrześcijańskich wartości.

U innych ludzi szukamy tego, co w nich dobre.

III. Część końcowa (podsumowująca)

1. Praca w grupach (wybór zadania drogą losową).

- a) grupa I – dokończ kartkę z pamiętnika Kaina
Chciałbym zapomnieć, że...
- b) grupa II – narysuj portret skruszonego Kaina
- c) grupa III – narysuj plakat do opowieści A. Kamińskiej „Kain i Abel”

d) grupa IV – jaki wymiar opowieści biblijnej nadają dwa ostatnie wersy wiersza „To się powtarza ... I nie wiem dalej” (plakat w oparciu o wycinki z gazet).

2. Prezentacja pracy grupowej
3. Praca domowa: korzystając ze „Słownika mitów i tradycji kultury” wyjaśnij znaczenie związków: piętno Kainowe, zbrodnia Kainowa.
4. Ocena pracy na lekcji.
5. Zakończenie zajęć (ponowne odwołanie się do motta lekcji).

**„Tak mało na świecie dobroci,
A tyle jej światu potrzeba!”**

KIERUJ SWOJE MYŚLI ZAWSZE KU DOBREMU

*Opracowanie: mgr Anna Kaliszczuk
nauczycielka języka polskiego
w SP Nr 2 w Białej Podlaskiej*

Dziedzictwo kulturowe w regionie

– zarys historyczny wydarzeń w Pratulinie z racji 128 rocznicy

W roku 1054r. doszło do rozłamu w Kościele, tzw. schizmy wschodniej. Kościół Wschodni zerwał z Rzymem nie uznając władzy zwierzchniej Papieża. Wielokrotnie dochodziło do prób pojednania. Kiedy po Unii Polsko – Litewskiej Ruś przeszła pod panowanie Polski, ludność zaczęła się przemieszczać. Wielu Rusinów, zwłaszcza Bojarzy i szlachta ruska przechodziło na katolicyzm, stając się pełnoprawnymi obywatelami Polski. Jednak odrębność narodowa i religijna była przyczyną wielu nieporozumień. Królowie polscy, zwłaszcza Stefan Batory i Zygmunt III Waza starali się stworzyć unię religijną. Stefan Batory podniósł Kolegium Jezuickie w Wilnie do godności Akademii Wileńskiej i umożliwił w niej studia młodzieży ruskiej. Z pomocą wielu ludzi, zwłaszcza słynnego kaznodziei ks. Piotra Skargi tworzył klimat zjednoczenia. W 1596r. w Brześciu n. Bugiem zostaje zawarta tzw. Unia Brzeska. Większość biskupów ruskich uznaje papieża za głowę Kościoła, zachowując odrębność hierarchii kościelnej, język słowiański w liturgii, kalendarz świąt wschodnich i małżeństwa księży. Po upadku Polski tereny, na których mieszkali Unicy znalazły się pod zaborem rosyjskim i austriackim. Carowie rosyjscy bojąc się niepokornych Polaków dążyli do stworzenia potężnego imperium jednego języka i jednej religii. Pozamykano klasztory i świątynie, setki duchownych łącznie z biskupami umieszczono w więzieniach, wywieziono na Sybir. Kary pieniężne, chłosty, wyniszczały ludność, dochodziło do morderstw. Najbardziej dramatyczne wydarzenia miały miejsce na Podlasiu w 1874r., gdy doszło do masakry ludności w Drelowie i w Pratulinie. W Pratulinie, 24 stycznia 1874r. zginęło 13 Unitów a około 180 zostało rannych, ponieważ stanęli w obronie własnego kościoła, wiary ojców i wierności Ojcu Świętemu. Bronią ich był Krzyż uniesiony wysoko w rękę jednego z nich, a gdy ten

padł od kuli kozackiej, pochwycony został jak niegdyś chorągiew rycerska, przez następnego z Unitów.

W dniu 6 października 1996r. w Rzymie bohaterowie z Pratulina zostali wyniesieni do godności ołtarzy jako błogosławieni.

W dniu 10 czerwca 1999r. w Siedlcach papież Jan Paweł II mówił:

„Męczennicy z Pratulina bronili Kościoła... pozostali wierni aż do końca i nie ulegli naciskom ówczesnego świata, który ich za to znienawidził... W świecie, w którym żyli, z odwagą starali się prawdą i dobrem zwyciężać szerzące się zło, a miłością chcieli pokonywać szalejącą nienawiść... Dziękujemy im za to świadectwo, które winno stać się dziedzictwem całego Kościoła w Polsce, na zbliżające się trzecie tysiąclecie...”

Pytamy, dlaczego tak się stało? Dlaczego bronili swoich świątyń, swojej wiary, polskości, dlaczego bronili się przed rusyfikacją, dlaczego bronili się modlitwą i śpiewem? Dlaczego cierpieli wszyscy, nawet dzieci? Dzieci unickie *„plakały, ale nie wiedziały, dlaczego, cierpiały, ale nie rozumiały, za co...”* (K. Dębski, Bohaterowie Unitów Podlaskich, Czerwińsk 1989, 56).

W literaturze znajdujemy także wiele przykładów bohaterskiej postawy młodzieży unickiej z Podlasia, która cierpiała, była szykanowana, bita, poniewierana, zsyłana na Sybir, mordowana.

W jakich wymiarach naszego życia treść męczeństwa Unitów Podlaskich jest szczególnie aktualna współcześnie?

Literatura:

1. Chrześcijański Wschód a kultura Polska, Ryszard Łużny, Lublin KUL, 1989.
2. Z ziemi chełmskiej, Władysław St. Reymont, Warszawa 1990.
3. Unia Brzeska, pr. zbiorowa, Kraków 1994.
4. Unici w poezji Podlaskiej, Szczepán Kalinowski, Biała Podlaska, 2001.
5. Śmierć i chwała. Ballady unickie i inne utwory, Stanisław Kolada, Wrocław 1996.

6. Unia w Białej Podlaskiej, ks. Roman Soszyński, 1998.
7. Martyrologium, czyli męczeństwo Unii św. na Podlasiu, ks. Józef Pruszkowski, Woodbridge, N.I. 1983.
8. Unia Brzeska i Unicy w Królestwie Polskim, Hanna Dylągowa, Warszawa 1989.
9. Unitów podlaskich droga do świętości, Józef Geresz, 1991.
10. Męczennicy Podlasia, ks. Marian Stepulak, Siedlce 1995.
11. Pratulin, ks. Kazimierz Matwiejuk, Warszawa – Siedlce 1995.
12. Bohaterstwo Unitów Podlaskich, ks. Kazimierz Dębski, Czerwinska 1989.
13. Świadectwo wiary, bp Henryk Tomasik, Siedlce 1996.
14. Błogosławieni Męczennicy Podlascy, ks. Kazimierz Matwiejuk, Siedlce 1997.
15. Droga Krzyżowa Męczeńskiego Podlasia i Gorzkie Żale”, ks. Kazimierz Matwiejuk, Siedlce 1991.
16. Homilia Ojca Świętego Jana Pawła II wygłoszona w Siedlcach 10 czerwca 1999r.

Opracowanie: mgr Zofia Szymańska
Szkoła Podstawowa Nr 9

Biała Podlaska, dn. 11 stycznia 2002r.

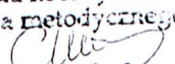
Droży Państwo,

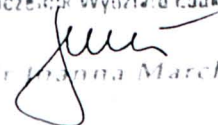
w atmosferze rodzinnej radości
rozpoczęliśmy Nowy Rok...

...W tej niezwykłej chwili
przywołujemy wszelkie, dotychczasowe dobre dzieła
powstałe w procesie
wszechstronnego rozwoju wychowanka.

W permanentnym pokonywaniu
trudności intelektualnych i życiowych
młodego człowieka
zauważamy słowa nadziei i twórczą obecność
środków wychowawczych.

Rozpoczynając Nowy Rok
życzymy Dyrekcjom, Nauczycielom, Wychowawcom
i wszystkim Pracownikom Oświaty kontynuacji
radości myślenia, ostrości spojrzenia,
triumfu zrozumienia i satysfakcji tworzenia.

Specjalista koordynator
doradztwa metodycznego

mgr Grażyna Wasilewska-Szczepańska

Naczelnik Wydziału Edukacji

dr Joanna Marchel

